

Hänvisning
VN/4765/2023

Kommunikationsministeriet

Kontaktperson
Rasmus Lindqvist
rasmus.lindqvist@regeringen.ax
018 25 193

registratorskontoret.km@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och 1 § i lagen om verkställighet av böter (genomförande av dataförvaltningsakten)

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 om europeisk dataförvaltning och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten) trädde i kraft den 23 juni 2022 och ska börja tillämpas från och med den 24 september 2023.

Syftet med förordningen är att skapa en ram för dataförvaltning samt öka tillgången av data genom att stärka förtroendet för aktörer som tillhandahåller och förmedlar data inom EU. Målet är att skapa en interoperabel inre marknad för data och ett gemensamt europeiskt dataområde.

Kommunikationsministeriet tillsatte en arbetsgrupp för att utreda hur dataförvaltningsakten ska genomföras i riket. Utifrån denna har det nu kommit en regeringsproposition med lagförslag om genomförande av bestämmelserna i 3:de och 4:de kapitlet dataförvaltningsakten. Genomförandet av bestämmelserna i 2:a kapitlet dataförvaltningsakten har lämnats utanför denna regeringsproposition och kommer beredas separat vid ett senare tillfälle av statsrådet.

De föreslagna lagförändringarna syftar till ett genomföra dataförvaltningsakten. I regeringspropositionens föreslås det att Transport- och kommunikationsverket ska utses till den behöriga myndigheten som föreskrivs av artikel 13 och 23 i dataförvaltningsakten. De övriga förslagen i regeringspropositionen är att ge Transport- och kommunikationsverket de behörigheter som krävs för att utföra tillsynen utifrån artikel 13 och 23 i dataförvaltningsakten. Enligt förslaget ska Transport- och kommunikationsverket kunna meddela en anmärkning för brott mot vissa skyldigheter. Det föreslås även att Transport- och kommunikationsverket ska kunna påföra leverantören av

dataförmedlingstjänster en påföljdsavgift. Verkställigheten av den föreslagna påföljdsavgiften ska ske med iakttagande av lagen om verkställighet av böter.

Dataförvaltningsakten ger även handlingsutrymme för att ställa ytterligare krav på dataförmedlingstjänster och erkända dataaltruismorganisationer samt att ta ut anmälningsavgifter från dataförmedlingstjänster och införa nationella arrangemang för dataaltruism. I regeringspropositionens förslag ska dessa inte utnyttjas i detta skede.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 24 september 2023.

Behörighetsfördelning

Digitalisering av förvaltningsförfarandet berörs inte i uppdelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan landskapet och riket i självstyrelselagen för Åland. Lagstiftningsbehörigheten ska därför bedömas utgående från de rättsområden som hör till landskapets respektive rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 1, 4, 5 och 20 punkterna i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet gällande lagtingets organisation och uppgifter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunernas förvaltning, grunderna för avgifter till landskapet samt gällande postväsendet. Ytterligare kan i sammanhanget nämnas att främjande av näringsverksamhet hör till landskapets behörighet enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen. Implementeringen av artikel 7 i dataförvaltningsakten bedöms därför sammantaget höra till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Dataförvaltningsakten föreskriver i artikel 13 och 23 att medlemsstaterna också ska utse behöriga myndigheter för dataförmedlingstjänster och behöriga myndigheter för registrering av dataaltruismorganisationer. Detta bedöms höra till rikets lagstiftningsbehörighet huvudsakligen i enlighet med 27 § 8 punkten i självstyrelselagen rörande bolag och andra privaträttsliga sammanslutningar. Det ska även nämnas att riket i enlighet med 27 § 3 punkten i självstyrelselagen har lagstiftningsbehörighet i fråga om statsmyndigheternas organisation och verksamhet.

Med beaktande av ovanstående bedöms det nu aktuella utkastet till proposition höra till rikets lagstiftningsbehörighet eftersom förslaget berör artiklarna 13 och 23 i dataförvaltningsakten.

Synpunkter

Inledningsvis konstateras att landskapsregeringen endast erhållit en kortare sammanfattning av utkastet till proposition innehållande de föreslagna lagtexterna på svenska. Ämbetsspråket vid landskapsregeringen är enligt 36 § självstyrelselagen för Åland svenska och rikets myndigheter har enligt 38 § självstyrelselagen en skyldighet att kommunicera med landskapsregeringen på svenska. Landskapsregeringen kan därför endast lämna ett utlåtande angående innehållet till de delar som har översatts till svenska.

Av det material som har översatts till svenska bedömer landskapsregeringen att den föreslagna lagstiftningen hör till rikets lagstiftningsbehörighet och att förslagen inte får några särskilda effekter för Åland.

Vicelantråd

Harry Jansson

T.f. Rättssakkunnig

Rasmus Lindqvist